

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40526
Nom	Complementos per a la formació disciplinària en l'especialitat de llengua catalana (valencià) i la se
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	34 - Complementos per a la formació disciplinària de l'especialitat de llengua catalana(valencià) i la seva	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
MARTI CLIMENT, ALICIA	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

La matèria “Complementos per a la formació disciplinària” pretén proporcionar alguns elements claus per a la formació que traspassen els límits del currículum: la relació de la didàctica de la llengua i la literatura amb les ciències del llenguatge, els programes específics d'atenció a la diversitat, l'educació plurilingüe i el paper que li correspon al professorat de llengua i literatura en l'estructura d'un centre de Secundària, entre d'altres. En definitiva, l'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar a l'alumnat un camp de visió ampli, que li permeta entendre amb major perspectiva i complexitat el marc educatiu en el qual va a inserir-se.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els coneixements previs necessaris són els propis d'un titulat d'Àrees com la filologia, ciències de la comunicació o les humanitats, amb atenció especial a la competència literària, lingüística i comunicativa que qualsevol professor de valencià d'Educació Secundària ha de posseir.

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.

- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

- Conèixer la història i els desenvolupaments recents de la llengua i la literatura catalanes i la seua didàctica, i les seues perspectives per poder-ne transmetre una visió dinàmica.
- Conèixer el valor formatiu i cultural de la llengua i la literatura catalanes i els continguts que es cursen en els ensenyaments respectius.
- Conèixer contextos i situacions en què s'utilitzen o s'apliquen els diversos continguts curriculars.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació lingüística i literària.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències comunicatives i literàries, atenent el nivell i la formació prèvies dels estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o

multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en la llengua i la literatura catalanes. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on sigat situat.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o l'àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les competències en el currículum de Secundària

- 1.1. Finalitats educatives i competències
- 1.2. Les competències del desenvolupament curricular a la pràctica docent.

2. L'educació plurilingüe en el context escolar valencià

- 2.1. Els programes d'educació plurilingüe en el sistema educatiu valencià.
- 2.2. Marc Comú de Referència i el Portafoli Europeu de les Llengües.
- 2.3. La diversitat sociolingüística a l'aula. L'actitud cap a les llengües i els seus parlants.
- 2.4. L'ús de les llengües al centre escolar. El projecte lingüístic de centre (PLC).

3. L'atenció a la diversitat en l'aprenentatge lingüístic i literari i els programes específics

- 3.1. Educació inclusiva i atenció a la diversitat en els centres de Secundària.
- 3.2. L'atenció a la diversitat i les dificultats d'aprenentatge.
- 3.3. Mesures d'inclusivitat per a la millora de l'èxit escolar.

4. El professorat de llengua i literatura i el centre d'educació secundària

- 4.1. Les competències docents.
- 4.2. Les funcions del professorat de Llengua i Literatura en el centre de Secundària.

5. L'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en l'educació lingüística i literària

- 5.1. Les TIC i l'educació lingüística.
- 5.2. Les TIC i l'educació literària

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	48,00	100
Estudi i treball autònom	102,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'hi aportaran sense excloure les exposicions magistrals que la matèria pot exigir.

La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials

1. Classes teoricopràctiques en les quals es treballaran els continguts de l'assignatura, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diversos recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc. Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran a l'estudiant o bé en les sessions presencials o bé des de l'aula virtual.
2. Treballs en grup: la realització de treballs té com a finalitat destacar la importància del treball cooperatiu i reforçar l'aprenentatge individual, a més d'iniciar l'estudiant en l'activitat d'investigació, anàlisi i interiorització de la informació, fomentar les relacions personals i compartir situacions per tal d'aproximar-se als continguts i al debat.
3. Tutories: les tutories individuals i col·lectives serviran per coordinar l'estudiantat en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar els progressos individuals, les activitats i la metodologia docent. Les tutories també s'utilitzaran per a fer un seguiment de l'expressió oral, imprescindible per a aprovar l'assignatura.

Activitats no presencials

4. Estudi i treball autònom: preparació de les tasques encarregades i realització del treball guiat específic. El model que s'aplicarà és l'investigador, de manera que l'activitat de l'estudiant se centre en la recerca, la localització, l'anàlisi, la manipulació, l'elaboració i el retorn de la informació.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i analitzarà els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. La qualificació, representació última del procés d'avaluació, és reflex de l'aprenentatge individual, entés no solament com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés relacionat fonamentalment amb transformacions personals de les i dels estudiants en trobar-se amb situacions que exigeixen desenvolupar noves habilitats i capacitats de comprensió i raonament.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Assistència i participació en un 80% de les sessions presencials i lliurament de les activitats plantejades en aquestes. Aquesta participació serà indispensable per a superar els diferents continguts de l'assignatura. La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les activitats lectives que es proposen en aquesta assignatura.
- Proves i tasques orals i escrites per a la valoració dels continguts teoricopràctics, autoavaluació i lliurament de treballs individuals i grupals.

L'alumnat que no assistisca a classe tindrà dret a examinar-se amb una prova final globalitzadora del conjunt de la matèria. No serà recuperable l'assistència, la participació activa i les activitats d'aula.

En les proves i treballs orals i escrits es tindrà en compte la presentació adequada per a un futur professor/-a, així com la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a l'adequació, la coherència i la cohesió del text. L'alumnat ha de demostrar una competència lingüística i comunicativa, tant oral com escrita, en la llengua en què s'imparteix l'assignatura corresponent al nivell C1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.

D'altra banda, no suposarà un valor afegit la utilització de recursos professionals i/o d'Intel·ligència Artificial (IA) en l'elaboració de les tasques i treballs. El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Cabero, J. i Barroso, J. M. (2016). El vídeo educatiu. En J. Sánchez, J. Ruíz i M. Gómez (Coords.), *Tecnologies de la comunicació i la informació aplicades a la educació* (pp. 81-90). Síntesis.

- Camps, Anna; Cassany, Daniel; Cuenca, M. Josep; Guasch, Oriol i Salvador, Vicent; Sánchez-Enciso, Juan; Sanz, Glòria; Adell, Pilar; Bernárdez, Enrique; Brucart, Josep M. (2011) *Llengua Catalana i Literatura. Complementos de formació disciplinària*. Graó.
- Castaneda, L., Esteve, F. i Adell, J. (2018). ¿Por qué es necesario repensar la competencia docente para el mundo digital? RED. *Revista de Educación a Distancia*, 56. Recuperado de http://www.um.es/ead/red/56/castaneda_et_al.pdf
- Guasch, Oriol (coord.) (2010) *El tractament integrat de les llengües*. Graó.
- Martí Climent, A. i Garcia Vidal, P. (2020). *DidàTICs. Projectes de llengua i literatura per a l'aula de Secundària*. Bromera.
- Portolés, L. (2020). El multilingüisme a l'escola: tendències educatives i nous reptes. *Caplletra*, 68, 125-147.
- Rodríguez-Gonzalo, C. (2022). Situacions d'aprenentatge per a la reflexió interlingüística. *Artículos de Didáctica de la Lengua i la Literatura*, 94, 41-46.
- Ruiz Bikandi, U. (2006) "La reflexió interlingüística: ajudar a pensar en/amb/sobre tres llengües". *Diversitat de llengües a l'aula. Artículos de Didáctica de la Lengua i la Literatura*, 38, 51-66. Graó.
- Sanmartí, N. (2020). *Avaluar i aprendre: un únic procés*. Octaedro.
- Vila, I., Siqués C. i Roig, T. (2006) *Llengua, escola i immigració: un debat obert*. Barcelona: Graó.

Complementàries

- Ambrós Pallarès, M. A. i Breu Pañella, R. (2011). *10 Ideas Clave. Educar en medios de comunicación. La educación mediática*. Graó.
- Ballesteros-Regana, C. (2013). El video en la enseñanza y la formación. En J. Barroso i J. Cabero (Coords.), *Nuevos escenarios digitales: Las tecnologías de la información y la comunicación aplicadas a la formación y desarrollo curricular* (pp. 167-186). Pirámide.
- Castellano-Sanz, M. i Martí-Climent, A. (2023). El tratamiento de las lenguas adicionales en el Proyecto Lingüístico de Centro: TILC y AICLE a revisión en el contexto valenciano. *Research in Education and Learning Innovation Archives (REALIA)*, 31, 33-49. <https://doi.org/10.7203/realia.31.27086>
- Finkel, D. (2008). *Ensenyar amb la boca tancada*. PUV.
- Martí Climent, A. i Garcia Vidal, P. (2021). El videoling: uso educativo del vídeo en la enseñanza de la gramática. *Tejuelo*, 33, 75-102. DOI: <https://doi.org/10.17398/1988-8430.33.75>
- Rodríguez-Gonzalo, C. i Vilà Santasusana, M. (2024) (coord.). *La competència plurilingüe a l'aula (monogràfic)*. *Artículos de Didáctica de la Lengua i la Literatura*, 101, 4-51.